

Meglátogattam Szabó Gyuszi barátomat.

Freiburg, Sundgaullee 15, XI-ik emelet

Oktobervégi látogatóban voltunk Freiburgban, ez nyújtott alkalmat arra, hogy Gyuszit meglátogassam. Általában ismert tény, hogy az idén májusban, egy sikertelen beavatkozás következtében, az amúgy is igen rossz látási viszonyokkal küzdő barátom, teljes mértékben elvesztette szemevilágát. Röviddel az eseményt követően egy telefonhívás alkalmával, igen bizonytalannak és reménytelennek ítélte meg helyzetét. Talán az egyetlen biztos támpontot az jelentette, hogy vonakodott megszokott otthonát elhagyni és kizárta, egy helyzetének megfelelő otthonba való beutalás lehetőségét.

Öszintén szólva, igen vonakodva hívtam fel újra, nem tudtam milyen reakcióra számíthatok. Nagyon kellemes meglepetés volt, amikor egy igen kedvező kedélyi állapotban említette, megfelelő és messzemenő támogatás kap és így, továbbra is megmarad otthonában. Megemlítette, hogy igen sokan állnak mellette, barátok kísérik el sétaútra, olvasnak a napi sajtóból és ami szinte lehetetlennek tűnt, szemevilágának teljes hiányában, még fellépet a színpadra is. Mindez azt bizonyította, hogy megtalálta lelki egyensúlyát és, mint intelligens lény, tudatára ébredt annak, hogy a körülmények állandó jellegűek és nem változnak, és így neki jutott a feladat, megfelelő új utat találni és követni. Ez a nem mindennapi, és talán nem is elvárható elhatározás, igen kedvező módon mutatta be a világtalan színművést.

Az idők folyamán többször beszéltünk egymással és örömmel észleltem, hogy az események pozitív irányba fejlődnek. Mindehhez számottevően segített, a gondos rokoni részről élvezett segítség, valamint a nagyszámú baráti kör kitartó támogatása.

Mikor tervbe vettem az utazást, megemlítettem, hogy szándékomban van öt meglátogatni. A kijelölt időpontban, a ajtóban egy kedves hölgy köszöntött és vezetett be a szobába ahol Gyuszi álva fogadott. Megdöbbenő volt a benyomás, amit, a korát megtagadó magasnövécsű jó megjelenésű öreg barátom nyújtott, úgy ált ott amint ezt a színpadon már megszokta, csak a semmibevesző pillantás volt idegen. Megöleltük egymást és szünet nélkül elkezdtek az eszmecsérét. Minden érdekelte, mindenkiről akart valamit tudni és már nem gyöztem emlékezetemből elegendő eseményt felidézni. Érdeklődött közös barátok íránt, figyelemmel hallgatta a találkozókra közölt beszámolókat és mindent ami Temesvárral kapcsolatban volt.

Nagyon jó érzés volt mindezt tapasztalni és idővel úgy találni, hogy nem csak hallotta amit meséltem, hanem lelkiszemeivel talán látta is a mesének alanyát. Ha nem érezt volna, hogy mennyire hiányolhatta a falakon hézagmentesen kifüggesztet szép képgyűjteményét megtekintését talán nem is vátozott meg körülötte semmi.

Mialatt elbszélgettünk megérkezett az ápolónő, aki szemcseppeket adott és vérvizsgálatot végzet, időnként megszólalt a telefo és, röviddel távozásom előtt, új látogató érkezett. Mindez azt eredményezte, hogy megnyugodva távoztam,

mert úgy találtam, hogy barátom nem csak jó úton halad de van baráti köre amelyre bizton tekinthet.

Nem titok, hogy már kezdetben tervbe vettem, majd néhány szóval igyekszem jóbarátoknak és mindazoknak akiket ez érdekelhet, egy rövid beszámolót készíteni. Ehhez szükségesnek tartottam, hogy az én jelentésem csak háttérnek szolgáljon ahhoz, amit Gyuszi barátom akar üzeni a temesváriaknak. Miután ezt az óhajomat kifejeztem, egy ideig csend állt be és látszott, hogy küzd a számtalan képpel amely lelki szemei előtt feltárult és végül, lassan, megfontoltan, mintha egy jól ismert szerepét mondaná el a színpadon, a következő rövid nosztalgiával és szeretettel elmondott szavai, így hangzottak:

- Létezik egy fogalom ami a temesváriakat illeti; megmaradtam „Homo temesvariensisnek”, temesvári nemzetiségű, magyar-német anyanyelvvel.
- Temesvár egy fogalom, Temesvár egy emlék, Temesvár a tolerancia, az együtt élő több nemzetiségű embereknek tiszta Európája.
- Temesvári maradtam, a Hattyúutca a szerelmem, felejthetetlen az úttestnek és járdának a szaga, a jácintok és orgonák illata.
- Szeretetre méltó barátságos emberek. A többnyelvűségben otthon éreztem magamat. A templomaiban, a Dómtemplomban, a Milléniumiban, de főleg az Erzsébetvárosiban rendszeresen énekeltem mint kórista vagy szólista.
- Megtisztelt, hogy Dr. Boros érsek úrnak, temetkezési szertartásain mint temetkezési kántor részt vehettem.
- 1953-tól 1981-ig a Temesvári Állami Németi Színháznak alapító tagja voltam.
- 1983-ban freiburgi lettem, négy évig Baselben színészkedtem és 1987-től mindmáig a Freiburg Város Színházának (Stadttheater) vagyok örökös tagja.
- Hálával és büszkeséggel eltöltve gondolok a Piarista Líceumban eltöltött időre, ahol otthonra találtam, miután a német iskolákat ideiglenesen betiltották.
- Életemben csak a szeretet vezényelt és gondolatban ölelem a piarista tanárokat és osztálytársaimat.
 - Ha majd már nem létezek, mondják utánam: „igazi temesvári volt”.

Szatmáry Szabó Gyula

színésznéven Julius Vollmer

Megilletődve hallgattam a lassan mondott szavakat és igyekeztem ezeket papírra vetve rögzíteni. Most, hogy ezeket írom, átérzem azt a ragaszkodást amely Gyuszi barátomat köti szeretett szülővárosunkhoz, ennek vegyesnemzetiségű lakóssaihoz és nem utolsósorban a piarista iskolához. Ez nem egy meggondolatlan és alaptalan csevegés volt, ez a néhány együtt eltöltött perc, végigvezetett bennünket a Hattyúutcától - sok megpróbáltatás évein át - ahhoz a

84 éves élettapasztalathoz, amely jogosít bennünket arra, hogy büszkén tekintsük, hogy megmaradtunk becsületes temesvári polgároknak.

A Temesvári Piarista Líceum nosztalgikus archívum/múzeumában, egy díszfalon, olyan képösszeállítások láthatók, amelyek azoknak a volt piarista diákoknak életpályáját tükrözik, akik iskolájuk, városuk és kulturájuk hírére vitték a nagyvilágba. Érthető, hogy ezen a díszfalon Szatmári Szabó Gyula, Julius Vollmer - a három németnyelvű országnak: Németország, Ausztria és Svájc legidősebb még aktív színművésze - a megérdemelt helyre került. A képösszeállítást e sorokhoz mellékelem.

A látogatásom végeztével átöltük egymást, és csak más személyek jelenléte gátolta meg, hogy szemeinkben a csillogás nem engedett szabad utat a könnyeknek.

Isten veled jóbarátom, ígérem, hogy nem felejtelek el és segíteni fogok, hogy mások is megtudják, hogyan viseled bátran nehéz sorsodat.

Miskovits István, Schwetzingen, 2011 október

PIARISTII TIMIȘORENI IN LUMEA LARGĂ ** TEMESVÁRI PIARISTÁK A NAGYVILÁGBAN**

SZABÓ VOLLMER JULIUS
VON SZATMÁRY SZABÓ JULIUS
1927

Poartă pe drept acest titlu nobil, fiind descendent al familiei colonelului von Szatmáry, fiul Carolinei, nepoată a lui Cișgan, unul din cei trei martiri legendari ardeleni. Visul literarilor, de a deveni medic, nu a fost posibil, din opoziția manifestată de administrația unui regim ostil, astfel, după un șir lung de dificultăți politice și materiale, își valorifică talentul, devine actor și ia parte la înființarea Teatrului German din Timișoara, unde activează, cu intermitențe înguste, până în anul 1963, când se stabilește definitiv în Germania. După o scurtă perioadă de activitate artistică la Basel, este cooptat de colectivul Teatrului din Freiburg i Breisgau, a cărui membru permanent devine. Îngrijirea numeroaselor roluri, interpretate atât în limba germană cât și cea maghiară, este prelungă pentru a putea fi prezentată. Succese de răsunet au ca urmare o apreciere unanimă, fiind cunoscut ca „Der älteste aktive Schauspieler, im deutschsprachigen Raum von Deutschland, Österreich und die Schweiz”.

Ca nonagenar, a rămas activ și legat de neuitatul său oraș natal. Timișoara, de tradiție bănățeană și trăiește după deviza:
„Meine Heimat ist die Bühne”

...ein funktionierendes Theater braucht ein Bild des alten Tito: hinstellbar im Reich der Bühnenkünstler in Gestalt des phänomenalen Julius Vollmer, der mit unerschütterlicher Brust...

Der „Bote“ in „Jedrochov Voj“ von Křiz

In der Rolle von „Karschall Tito“ in „Wie der Bildet das Granatofen repariert“ von G. Stranitz

König Carlip Byzantidas

Als Aharon Appelfeld „Analog aus „Fransverden“ von Peter Kelly

„Julius Vollmer kam 1983 nach Deutschland. Er hatte alles verloren und brachte doch so Vieles aus seiner rumänischen Heimatstadt Temeswar im Banat mit - seine Gesangs- und Schauspielkunst, seine Menschlichkeit und Kultur. Das Freiburger Theater wurde Seine Neue Heimat. Noch im Alter von 80 Jahren stand er auf der Bühne. 100 Jahre Freiburger Theater 2010

Ein Heim aus den Brettern, die die Welt bedeuten

<http://www.ostdeutscher-kulturrat.de/topics/literatur-und-kunst-65.php>

Der Schauspieler Julius Vollmer hat es sich geizimmert, ehemals in Temeswar im Banat, dann in Freiburg im Breisgau

Von Johann Steiner